

La sortida del túnel

- El finançament pot ser bo sempre que sigui un pas endavant en la solució de l'injust tracte fiscal

ANTONI SERRA RAMONEDA

EL PERIÒDICO DE CATALUNYA, 30.06.09

Sembla que ja s'entreveu la boca de sortida del llarg túnel en què ens va ficar l'aprovació de l'Estatut, la consegüent negociació bilateral del model de finançament i la presentació per part del PP d'un recurs d'anticonstitucionalitat. Quan hi vam entrar, les condicions meteorologicoeconòmiques eren molt favorables. L'anticicló imperava, l'activitat econòmica floria i això es reflectia en uns superàvits en el pressupost estatal que permetien treure pit als nostres capítostos polítics. Durant el llarg trajecte pel fosc forat, els encarregats d'aproximar-nos a la sortida han estat negociant el model de finançament i els magistrats estudiant la resposta al recurs com si les bones condicions meteorològiques imperants no haguessin de canviar.

Resulta que ara ja és evident que l'escenari que es trobaran serà completament diferent. Una borrasca no només potent, sinó també persistent, causa grans estralls que porten els que tenen les regnes de la política econòmica a adoptar qualsevol mesura pal·liativa, amb independència de la seva ortodòxia. El pressupost vigent no té cap virtualitat i totes les seves xifres han estat escombrades pels vents huracanats que no paren de bufar. De la magnitud del dèficit pràcticament ningú se'n preocupa. Amb tal de salvar un lloc de treball, les xifres de la subvenció a l'empresa en crisi poden portar molts zeros a la dreta encara que les arques del Tresor estiguin buides. Per tenir més

munició s'eleva a contra rellotge alguns impostos, tabacs i gasolines i potser els que graven les rendes més altes sense calcular amb precisió els efectes recaptatoris. Com dirien els caçadors, es dispara amb perdigó, a veure si hi ha sort i algun dels ploms toca un ocell. Ningú sap quin serà el panorama que deixarà la borrasca quan amaini. Però resulta clar que serà molt diferent del que coneixíem quan aquella va arribar. Empreses desaparegudes o en ruïnes, altres més o menys encobertament nacionalitzades, un Estat molt endeutat, possibles tensions inflacionistes, un règim fiscal retocat a corre-cuita en la lluita contra els elements, una taxa d'atur que pot erosionar la salut del nostre sistema de pensions... Vés a saber. L'única cosa segura és que serà diferent. Com passa amb el paisatge que gairebé no es reconeix després d'una forta inundació o una erupció volcànica. Per això sembla un exercici una mica fútil dedicar tants esforços a buscar fórmules amb uns resultats que dependran en gran mesura d'uns paràmetres de valors avui desconeguts, però que seran molt diferents dels actuals. Si s'hagués pogut preveure el cataclisme, el més prudent hauria estat esperar a la seva superació per començar a discutir l'aplicació de l'Estatut o, potser millor, fins i tot la seva redacció. Mentrestant, algun pedaç transitori hauria pogut ajudar a superar l'angoixant insuficiència financera de la Generalitat.

Però ara ja és tard. Les cartes estan sobre la taula i hi ha expectació per conèixer la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut i comprovar si hi ha finalment un acord sobre finançament. Sincerament, crec que és més important la solució que tingui la primera que el model, i la xifra, als quals s'arribi en les tedioses i força rocamboliques negociacions bilaterals. La sentència no tindrà marxa enrere i una retallada excessiva del text estatutari, per molt que els magistrats

intentessin dissimular-ho amb un abstrús llenguatge jurídic, podria donar lloc a situacions molt tenses a Catalunya. No només podria abocar-nos a unes eleccions anticipades, que no resoldrien pràcticament res fos quin fos el seu resultat, sinó que donaria ales als afanys secessionistes i lloc a una divisió profunda de la societat catalana.

En canvi, si es té consciència de la situació econòmica que vivim, dels canvis en l'estructura del pressupost de l'Estat que la sortida de la crisi forçosament comportarà, resulta obvi que el model –i sobretot la xifra, que molts usaran com a única mesura de la bondat, i no només per a Catalunya– té una base fràgil, de manera que haurà de patir retocs, i alguns d'importants, a mesura que el panorama es vagi aclarint i es camini cap a la normalitat. Per tant, sempre que impliqui un pas endavant cap a la solució de l'injust tracte fiscal que hem rebut els últims lustres, i sobretot introdueixi algun criteri de racionalitat, fins ara absent en la distribució del pastís, la solució pot ser bona encara que no satisfaci totes les aspiracions. Per evitar malentesos, amb el panorama que tenim ningú és capaç de calcular quins seran els ingressos que la fórmula adoptada en l'acord permetria aconseguir a la Generalitat el 2010. De la mateixa manera que tots sabem que el pressupost de l'Estat que les Corts aprovin a finals d'aquest any per a aquell mateix 2010 tindrà bona part de ficció.

Insisteixo. Veus en principi autoritzades asseguruen que queden pocs dies per saber els resultats de dos processos d'extraordinària importància mediàtica i, en conseqüència, també política. És important, abans de llançar les campanes al vol tocant a morts o amb un repic alegre de celebració, examinar-ne el rerefons i calibrar bé les conseqüències que cada un comporta. Aquesta vegada sí que convé que els catalans, a

vegades tan donats a la *rauxa*, apliquem sobretot el *seny*. I que siguin especialment els polítics, de qualsevol color, els que prediquin amb l'exemple.